

3. Тихомиров Ю.А. Управление делами общества : Субъекты и объекты управления в социалистическом обществе / Ю.А. Тихомиров. – М. : Мысль, 1984. – 223 с.
4. Бевзенко В. М. Участь в адміністративному судочинстві суб'єктів, які забезпечують інститут президентства в Україні / В. М. Бевзенко // Адвокат. – 2008. – № 3. – С. 26–30.
5. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1996. - № 30. - Ст. 141.
6. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України.- 2015.- / № 2-3 /. – Ст. 12.
7. Кодекс про адміністративні правопорушення: від 07.12.1984 р., № 8073–X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.
8. Алфьоров С.М. Адміністративне право: Загальна частина / Алфьоров С.М. - К.: Центр учбової літератури, 2011.- 216 с.
9. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням і застосуванням законів: Наказ Генерального прокурора України від 07.11.2012 р. № 3гн // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102
10. Про організацію діяльності органів прокуратури у сфері запобігання і протидії корупції: Наказ Генерального прокурора України від 25 червня 2013 року № 10гн // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102

References:

1. Velykyy tlumachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy / [uklad. i holov. red. V. T. Busel]. - Kyyyiv, Irpin': Perun, 2005. – 1728 s.
2. Teoriya derzhavy ta prava : pidruch. / Ye. O. Hida, Ye. V. Biloz'orov, A. M. Zaval'nyy ta in. ; za zah. red. Ye. O. Hidy. – K. : FOP O. S. Lipkan, 2011. – 576 s.
3. Tykhomyrov Yu.A. Upravlenye delamy obshchestva : Sub'yekty y ob'yekty upravlenyya v sotsyalystycheskom obshchestve / Yu.A. Tykhomyrov. – M. : Mysl', 1984. – 223 s.
4. Bevzenko V. M. Uchast' v administratyvnomu sudochnystvi sub"yektiv, yaki zabezpechuyut' instytut prezidents'tva v Ukraini / V. M. Bevzenko // Advokat. – 2008. – # 3. – S. 26–30.
5. Konstyutsiya Ukrainy vid 28.06.1996 # 254k/96-VR // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy, 1996. - # 30. - St. 141.
6. Pro prokuraturu: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 # 1697-VII // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy.- 2015.- / # 2-3 /. – St. 12.
7. Kodeks pro administratyvni pravoporushennya: vid 07.12.1984 r., # 8073–X // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy's'koyi RSR. – 1984. – Dodatok do # 51. – St. 1122.
8. Alf'orov S.M. Administratyvne pravo: Zahal'na chastyna / Alf'orov S.M. - K.: Tsentr uchbovoyi literatury, 2011.- 216 s.
9. Pro orhanizatsiyu prokurors'koho nahlyadu za doderzhanniam i zastosuvanniam zakoniv: Nakaz Heneral'noho prokurora Ukrainy vid 07.11.2012 r. # 3hn // [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102
10. Pro orhanizatsiyu diyal'nosti orhaniv prokuratury u sferi zapobihannya i protydiy koruptsiyi: Nakaz Heneral'noho prokurora Ukrainy vid 25 chervnya 2013 roku # 10hn // [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102

Рецензент: кандидат юридичних наук Дрозд О.Ю.

УДК 342.9

Губерська Н.Л.,

докторант юридичного факультету

Київського Національного університету імені Тараса Шевченка

ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проаналізовано сучасні наукові підходи до класифікації адміністративних процедур. Визначено основні критерії класифікації адміністративних процедур та виділено відповідні види адміністративних процедур, які застосовуються для регулювання адміністративних правовідносин у сфері вищої освіти.

Ключові слова: адміністративна процедура, види адміністративних процедур, адміністративні правовідносини, вища освіта.

Губерская Н.Л.,

докторант юридического факультета

Киевского Национального университета имени Тараса Шевченко

ВИДЫ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРОЦЕДУР

В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Рассмотрены современные научные подходы к классификации административных процедур. Определены основные критерии классификации административных процедур. Выделены виды административных процедур, реализуемые в сфере высшего образования.

Ключевые слова: административная процедура, виды административных процедур, административные правоотношения, высшее образование.

Hubersky N.L.,

Doctoral of Law Faculty

Kyiv National University named after Taras Shevchenko

THE TYPES OF THE ADMINISTRATIVE PROCEDURES

IN THE HIGHER EDUCATION SPHERE

The analysis of contemporary scientific approaches concerning classification of administrative procedures is performed. The basic criteria of classification of administrative procedures are determined. The main types of administrative procedures in the higher education sphere are considered.

Examined following main groups of administrative procedures:

- Procedures for decision-making and implementation in higher education;*
- For offices and administrative procedures in the field of higher education (the establishment, reorganization and liquidation of higher educational institutions);*
- Procedures for regulation of higher education institutions (licensing, accreditation, certification, ranking universities);*
- Supervisory control and administrative procedures in the field of higher education (state control over the activities of institutions for provision of educational services);*
- Other administrative procedures in the field of higher education*

Key words: administrative procedure, types of administrative procedures, administrative and legal relations, higher educational.

Актуальність проблематики. Різноманіття правовідносин у сфері вищої освіти за участю органів публічного управління, вищих навчальних закладів та інших суб'єктів освітньої діяльності передбачає введення й використання цілої низки адміністративних процедур, спрямованих на упорядкування основних видів управлінської, регулятивної, контрольної та іншої адміністративної діяльності в освітній галузі. Тож змістовий аналіз адміністративних процедур, що стосуються окремих аспектів правовідносин у сфері вищої освіти, вимагає їх чіткої систематизації та класифікації.

Ступінь наукової розробки проблеми. Питанням, пов'язаним з аналізом адміністративних процедур, присвячені численні праці таких вітчизняних та зарубіжних дослідників, як В. Авер'янов, С. Агафонов, Р. Алімов, О. Бандурка, Д. Бахрах, Ю. Битяк, Н. Галіцина, І. Голосніченко, М. Джафарова, Е. Демський, А. Коренев, О. Кузьменко, І. Лазарєв, О. Лагода, Ю. Мельников, В. Ратніков, С. Стеценко, В. Тимошук, Ю. Тихоміров та ін. Проте відсутність єдиного наукового підходу до виділення та класифікації адміністративних процедур значно ускладнює дослідження їх змісту та місця в освітній галузі, що й зумовлює актуальність даної статті.

Метою статті є виділення основних видів процедур, що існують у сучасному адміністративному праві в цілому, та визначення серед них конкретних процедур, які застосовуються для регулювання адміністративних правовідносин у сфері вищої освіти.

Виклад матеріалу. Слід відзначити, що наразі в сучасному адміністративному праві не існує єдиного підходу до визначення критеріїв класифікації та виділення видів адміністративних процедур. У вітчизняній адміністративно-правовій науці серед основних адміністративних процедур найчастіше виділяють: процедури щодо розробки та прийняття нормативно-правового підзаконного адміністративного акта; процедури надання управлінських послуг; процедури відновлення прав, які порушені органами держави, учасників адміністративно-правових відносин; процедури відшкодування шкоди; процедури заохочення громадян, державних службовців; процедури у справах про адміністративні правопорушення [1, с.103].

С. Гончарук відносить до найхарактерніших видів адміністративні процедури у справах за зверненнями громадян; у справах про адміністративні правопорушення; заохочувальні процедури; дозвольно-реєстраційні процедури; контрольно-наглядові процедури; установчі процедури; процедури щодо підготовки та прийняття управлінських актів; процедури щодо застосування адміністративно-запобіжних заходів; процедури щодо застосування заходів адміністративного припинення; процедури з питань діловодства та документообігу; процедури з питань кадрової роботи; процедури щодо індивідуальних звернень юридичних осіб з питань управлінського характеру; процедури щодо організації внутрішньо-апаратної діяльності та ін. [2, с.87-88].

Визначаючи загальну систему адміністративних процедур, Ю. Битяк, В. Богуцький та В. Гарашук виділяють в її структурі такі окремі процедури, як: процедури щодо прийняття нормативних актів; процедури щодо прийняття індивідуальних актів управління; процедури щодо оскарження рішень; процедури у справах за зверненнями громадян; процедури щодо застосування попереджувальних заходів та заходів адміністративного припинення; процедури здійснення діловодства; процедури у справах про адміністративні правопорушення; процедури із реалізації контрольно-наглядових повноважень; реєстраційно-дозвольні процедури та ін. [3, с.213].

У сучасній російській адміністративно-правовій науці до найпоширеніших адміністративних процедур відносять: процедури реалізації правового статусу приватних осіб (юрисдикційні процедури та управлінські процедури); процедури прийняття та виконання нормативних актів управління; процедури координації роботи між підрозділами органів влади; процедури, пов'язані з розподілом обов'язків між посадовими особами усередині органу влади; процедури отримання та надання інформації органам державної влади; контрольно-наглядові процедури [4, с.16].

І. Лазарев виділяє такі види адміністративних процедур, що здійснюються органами виконавчої влади у взаєминах із громадянами та організаціями: 1) правопредставницькі процедури — порядок вирішення питання про надання громадянам та організаціям певних прав та спеціальних правових статусів у сфері державного управління; 2) процедури, пов'язані із забезпеченням виконання обов'язків громадянами та організаціями — порядок дотримання громадянами як суб'єктами адміністративних правовідносин адміністративно-правових норм та заснованих на них

законних вимог органів державної влади; 3) ліцензійно-дозвільні процедури — врегульований адміністративно-процесуальними нормами порядок вирішення органами виконавчої влади питань про надання громадянам та організаціям дозволів на здійснення окремих видів діяльності або здійснення певних дій у сфері державного управління; 4) реєстраційні процедури, що містять у собі порядок діяльності органів виконавчої влади щодо вирішення питань про офіційне визнання законності існування певних матеріальних об'єктів і юридичних фактів; 5) державно-заохочувальні процедури — врегульований адміністративно-процесуальними нормами порядок діяльності органів виконавчої влади із вирішення питань щодо заохочення громадян та організацій; 6) контрольно-наглядові процедури — порядок діяльності органів виконавчої влади щодо здійснення перевірки фізичних та юридичних осіб з метою попередження, виявлення та припинення порушень чинного законодавства, спеціальних норм і правил [5, с.16-17].

Наведені підходи вітчизняних та зарубіжних науковців до визначення загальної структури системи адміністративних процедур наочно демонструють наявність у сучасному адміністративному праві великої кількості конкретних видів процедур. Нагальним завданням наразі уявляється класифікація існуючих процедур з метою спрощення їх аналізу та змістової характеристики.

Класифікувати існуючі адміністративні процедури можна за низкою різноманітних підстав. Одним із найпоширеніших критеріїв для класифікації адміністративних процедур є спрямованість діяльності публічної адміністрації, за яким виділяють внутрішні та зовнішні [6, с.9], або внутрішньоспрямовані (внутрішньоапаратні) та зовнішньоспрямовані процедури [7, с.199; 8, с.26]. Внутрішньоспрямовані адміністративні процедури здійснюються без залучення приватних осіб у межах системи органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, тобто це відносини, що виникають та виконуються в межах системи органів виконавчої влади [9, с.55], тоді як зовнішньоспрямовані процедури передбачають наявність, окрім адміністративного органу, приватної особи. Варто підкреслити, що в контексті демократизації публічних відносин зовнішні процедури, в яких бере участь приватна особа, набувають особливого значення, адже злагоджена та ефективна робота адміністративного органу відносно їх реалізації є показником захисту прав і свобод громадян [6, с.10].

Відповідно до такого критерію, як суб'єкт ініціативи, усі зовнішні адміністративні процедури можна поділити на заявні та втручальні. Дана класифікація дає змогу диференційовано регулювати особливості розгляду та вирішення різних категорій справ, враховуючи специфіку статусу їх учасників, тощо [8, с.26]. Початок заявної процедури пов'язується із поданням заяви, тобто суб'єктом ініціативи виступає приватна особа (індивідуальний або колективний суб'єкт адміністративних правовідносин) [7, с.199]. До таких процедур відносяться справи за заявами щодо надання адміністративних послуг, коли йдеться про задоволення суб'єктивного права особи, а також з розгляду інших заяв громадян та юридичних осіб, коли йдеться про задоволення законного інтересу особи. Втручальні процедури здійснюються за ініціативою адміністративного органу за умов наявності потреби в захисті державних та суспільних інтересів, забезпеченні прав і свобод громадян, припиненні адміністративних правопорушень тощо [6, с.10]. Таким чином, втручальні

адміністративні процедури можуть бути визначені як адміністративні процедури, що порушуються за ініціативою органу, який безпосередньо здійснює процедуру [9, с.57]. Слід також зауважити, що чітке регулювання втручальної процедури має в демократичному суспільстві особливу цінність для захисту прав і законних інтересів особи [8, с.26]. До основних видів втручальної процедури можна віднести різноманітну контрольну діяльність щодо приватних осіб, а також провадження у справах про адміністративні правопорушення. За характером наслідків усі втручальні процедури можна умовно поділити на позитивні (сприятливі), за яких прийняті органами публічної адміністрації рішення не покладають на приватних осіб жодних обов'язків та не обмежують їх прав і законних інтересів [8, с.26], та негативні (обтяжуючі), що обмежують особу у певних правах [6, с.10].

У сучасному адміністративному праві процедури також класифікують залежно від порядку їх здійснення (рівень врегульованості) — на звичайні та спрощені [10, с.268] або формальні та неформальні [6, с.10]. Звичайна (формальна) процедура здійснюється у визначеній законом формі, що передбачає усі її складові частини (стадії, етапи, дії), дотримання яких є необхідною умовою законності прийнятого органом публічної адміністрації рішення [9, с.57], тоді як спрощені провадження характеризуються спрощеною процесуальною регламентацією, мінімальною кількістю необхідних процесуальних елементів [10, с.268], певною «спресованістю стадій» [3, с.213]. Значення спрощеної адміністративної процедури полягає в оптимізації ресурсів, тобто спрощена процедура дозволяє прийняти рішення в адміністративній справі у порядку, що не виходить за рамки законності, але створює можливість значно скоротити процедурні строки та забезпечити оперативне та ефективне розв'язання адміністративної справи [6, с.10].

Найбільш поширеним у сучасному адміністративному праві критерієм для класифікації адміністративних процедур є наявність спору (характер адміністративної справи). В сучасній європейській адміністративно-правовій науці адміністративна процедура за наявністю спору у відносинах між адміністративним органом і приватною особою поділяється на спірну (позовну) та безспірну (непозовну) [11, с.123-124]. У вітчизняній адміністративно-правовій науці залежно від характеру справи процедури розподіляються на юрисдикційні та неюрисдикційні [12, с.488; 10, с.266]. Юрисдикційні процедури пов'язані з вирішенням юридичних справ, здійсненням правового захисту порушених або оспорюваних інтересів, винесенням юридично-владних рішень щодо застосування відповідних правових санкцій, відновлення порушеного права [12, с.489-492]. Неюрисдикційні процедури являють собою такий різновид адміністративних процедур, що реалізуються у виконавчо-розпорядчій діяльності органів публічної адміністрації [10, с.266], не пов'язаній із застосуванням санкцій. Коло неюрисдикційних процедур є значно ширшим за юрисдикційні, що зумовлюється самою специфікою управлінської діяльності в різних сферах життя суспільства. Так, на думку С. Стеценко, основними видами неюрисдикційних адміністративних процедур слід вважати: нормотворчі процедури, що визначають порядок діяльності уповноважених органів щодо підготовки та ухвалення правових актів; установчі процедури, що визначають порядок створення, реорганізації, ліквідації установ, організацій та інших структур; правозастосовчі процедури, що визначають

порядок вирішення адміністративних справ із застосуванням норм адміністративного права; реєстраційні процедури, що визначають порядок офіційного визнання законності відповідних дій чи нормативно-правових актів; атестаційні процедури, що визначають порядок визначення відповідності об'єктів атестації вимогам (критеріям), необхідним для функціонування у певній сфері; контрольно-наглядові процедури, що визначають порядок здійснення контролю та нагляду у сфері державного управління тощо [10, с.267].

В. Авер'янов до неюрисдикційних процедур відносить: процедури підготовки й ухвалення нормативних правових актів; процедури підготовки й ухвалення індивідуальних правових актів; процедури укладання адміністративних договорів; процедури розгляду пропозицій і заяв громадян; реєстраційні і дозвільні процедури; установчі процедури; процедури реалізації контрольно-наглядових повноважень; виконавчі процедури; процедури діловодства та ін. [12, с.490]. При цьому дослідник справедливо зазначає, що вичерпний перелік неюрисдикційних (позитивних) процедур скласти взагалі неможливо, адже він «настільки ж динамічний, наскільки рухлива і непередбачувана сама практика управління в різних сферах суспільного розвитку» [12, с.491]. Серед великої кількості адміністративних процедур науковець пропонує виділяти окремо такі найбільш поширені в діяльності органів виконавчої влади види, як реєстраційні, дозвільні та контрольні провадження [12, с.491]. Відповідно до видів завдань або до мети, яка досягається їх застосуванням, позитивні адміністративні процедури можуть бути розподілені по таких групах: 1) правонаділяючі процедури; 2) процедури, пов'язані із забезпеченням виконання громадянами та юридичними особами своїх обов'язків; 3) ліцензійно-дозвільні процедури; 4) реєстраційні процедури; 5) контрольно-наглядові процедури; 6) державно-заохочувальні процедури [13, с.38]. При цьому потрібно мати на увазі, що кожна група зазначених процедур, в залежності від сфери діяльності та характеру індивідуально-конкретних справ, може бути ще більше деталізована. В цілому ж, як зазначають сучасні дослідники, саме така класифікація адміністративних процедур є найбільш поширеною в сучасній адміністративно-правовій науці і може ефективно використовуватися при дослідженні взаємовідносин різноманітних суб'єктів адміністративних правовідносин з органами публічного управління [9, с.58].

Розгляд існуючих теоретичних підходів до визначення і класифікації адміністративних процедур дає можливість стверджувати, що більшість із наведених критеріїв є прийнятними для виділення та змістовного аналізу окремих видів адміністративних процедур у сфері вищої освіти. Адміністративні процедури у сфері вищої освіти можуть бути розподілені залежно від напрямку (спрямованості) їх реалізації, функціонального призначення, суб'єкту ініціативи, порядку здійснення адміністративної процедури, а також мети та характеру наслідків адміністративно-процедурної діяльності, спрямованої на забезпечення прав і законних інтересів індивідуальних та колективних учасників правовідносин у сфері освіти й регламентувати порядок діяльності вищих навчальних закладів та інших суб'єктів освітньої діяльності у їх взаємовідносинах з органами державної влади і місцевого самоврядування.

У загальному масиві адміністративних процедур у сфері вищої освіти можна відзначити процедури створення, реорганізації та ліквідації вищих навчальних закладів, ліцензування, акредитацію та атестацію вищих навчальних закладів; порядок прийому до вищих навчальних закладів; державний контроль за діяльністю вищих навчальних закладів; порядок прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері вищої освіти; оцінку якості освітніх послуг; порядок індивідуального обліку результатів засвоєння студентами освітніх програм; процедури, пов'язані з реалізацією статусу студента; порядок, види й форми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; процедури визнання й установлення еквівалентності документів іноземних держав про вищу і післядипломну професійну освіту; процедури присудження вчених ступенів, присвоєння вчених звань та ін. Дані процедури є досить різноплановими та істотно відрізняються одна від іншої за низкою характеристик. Незважаючи на те, що деякі з них мають більше відношення до господарського або трудового, аніж до адміністративно-процесуального права, слід наголосити, що універсальним об'єднуючим началом для всіх зазначених процедур є єдине освітнє поле [14, с.201]. Дійсно, як зауважують Н. Хаманьова та І. Бачило, всі суб'єкти освітньої діяльності зацікавлені в закріпленні процесуальних норм, що регламентують основні правила розгляду звернень до органів виконавчої влади та державних установ, які покликані реалізовувати права й захищені законом інтереси фізичних і юридичних осіб у сфері освіти [15, с.229]. Ю. Фролов, відзначаючи серед процедур у сфері освіти за участю вищих навчальних закладів ті, що мають чітко виражений адміністративно-правовий характер, виділяє в окрему групу на підставі таких критеріїв, як предмет, характер і спрямованість процедурної діяльності, адміністративні процедури ліцензування, атестації та акредитації вищих навчальних закладів [16, с.75]. Д. Повний, виходячи з характеру послідовно реалізованих дій органами управління освітою, пропонує таку класифікацію адміністративних процедур у сфері вищої освіти:

1. Статусні адміністративні процедури, спрямовані на встановлення і юридичне закріплення правового положення освітньої установи, — процедури державної реєстрації, ліцензування та акредитації освітніх установ.

2. Контрольно-наглядові адміністративні процедури, спрямовані на забезпечення дотримання суб'єктами освітньої діяльності законодавства про вищу освіту й запобігання правопорушень при наданні освітніх послуг, — контроль якості освіти, нагляд за виконанням законодавства в галузі освіти.

3. Соціальні процедури, пов'язані з виконанням органами виконавчої влади державних функцій по розгляду заяв і звернень осіб та спрямовані на забезпечення реалізації заявниками своїх прав і законних інтересів у галузі вищої освіти, — розгляд звернень та заяв громадян з питань вищої освіти.

4. Організаційні адміністративні процедури, спрямовані на забезпечення та організацію діяльності адміністративних органів управління вищою освітою з питань структури органів, порядку роботи, заміщення посад, делегування повноважень регіональним органам тощо, — різноманітні регламентні процедури, інформаційні процедури та ін.

5. Оцінювальні адміністративні процедури, спрямовані на закріплення нормативів якості освітніх послуг та підтримку вищої освіти на конкурентному рівні, — процедури атестації, стандартизації в освіті та ін. [17, с.13-14].

Висновок. Підсумовуючи зазначені підходи до класифікації адміністративних процедур у сфері вищої освіти, вважаємо доцільним при дослідженні сутності та змісту адміністративно-процедурної діяльності у даній галузі відповідно до характеру і спрямованості процедурної діяльності, видів завдань (предмету діяльності органів публічної адміністрації у відносинах із суб'єктами освітньої діяльності), а також відповідно до мети, яка досягається їх застосуванням (правових наслідків реалізації), виділення таких основних груп адміністративних процедур: процедури прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері вищої освіти; установчі адміністративні процедури у сфері вищої освіти (порядок створення, реорганізація та ліквідація вищих навчальних закладів); процедури регламентації діяльності вищих навчальних закладів (ліцензування, акредитація, атестація, рейтингування ВНЗ); контрольно-наглядові адміністративні процедури у сфері вищої освіти (державний контроль за діяльністю ВНЗ, за наданням освітніх послуг); інші види адміністративних процедур у сфері вищої освіти: оцінювальні процедури (процедури оцінювання та моніторингу якості освіти; атестація, стандартизація); організаційні процедури (організація діяльності органів управління, призначення керівних кадрів у сфері вищої освіти та ін.); статусні процедури (процедури, пов'язані з реалізацією статусу студента; порядок, види й форми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; процедури присудження вчених ступенів, присвоєння вчених звань та ін.).

Список використаних джерел:

1. Голосніченко І. П. Адміністративне право України: основні поняття : навч. посіб. / І. П. Голосніченко, М. Ф. Стахурський, Н. І. Золотарьова ; за заг. ред. І. П. Голосніченка. – К. : ГАН, 2005. – 232 с.
2. Гончарук С. Т. Основи адміністративного права України : навч. посіб. / С. Т. Гончарук. – К. : Аванпост-прим, 2004. – 200 с.
3. Адміністративне право України : учебник [для студ. высш. учеб. заведений юрид. спец.] / [Ю. П. Битяк, В. В. Богущкий, В. Н. Гаращук и др.] ; под ред. проф. Ю. П. Битяка. – 2-е изд., перераб. и доп. – Х. : Право, 2003. – 576 с.
4. Ефремов М. О. Административные процедуры как форма реализации компетенции органов публичной власти во взаимоотношениях с частными лицами : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 «Административное право ; финансовое право ; информационное право» / М. О. Ефремов. – М., 2005. – 26 с.
5. Лазарев И. М. Административные процедуры в сфере взаимоотношений граждан и их организаций с органами исполнительной власти в Российской Федерации : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 «Административное право ; финансовое право ; информационное право» / И. М. Лазарев. – М., 2002. – 20 с.
6. Лагода О. С. Адміністративна процедура: теорія і практика застосування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / О. С. Лагода. – Ірпінь, 2007. – 21 с.
7. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с.
8. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В. П. Тимошук. – К. : Факт, 2003. – 496 с.
9. Галіцина Н. В. Класифікаційний розподіл адміністративних процедур / Н. В. Галіцина // Вісник Запорізьк. нац. ун-ту. – 2010. – № 3. – С. 54–59.
10. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. / С. Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2008. – 624с.

11. Школик А. М. Порівняльне адміністративне право : навч. посіб. / Школик А. М. – Л. : ЗУКЦ, 2007. – 308 с.
12. Адміністративне право України : Академічний курс : підручник: у 2 т. / ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К. : Юрид. думка, 2004. – Т. 1. Загальна частина. – 2004. – 584 с.
13. Беркутова О. С. Административно-процедурные производства в сфере исполнительной власти: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.14 / Беркутова Ольга Сергеевна. – М., 2005. – 205 с.
14. Барабанова С. В. Государственное регулирование высшего образования в Российской Федерации: административно-правовые вопросы / С. В. Барабанова. – Казань : Изд-во Казанск. гос. ун-та, 2004. – 340 с.
15. Институты административного права России / отв. ред.: Бачило И. Л., Хаманева Н. Ю. – М. : Изд-во ИГиП РАН, 1999. – 264 с.
16. Фролов Ю. М. Адміністративні процедури в діяльності вищих навчальних закладів України / Ю. М. Фролов // Наше право. – 2014. – № 1. – С. 74-81.
17. Повный Д. А. Административные процедуры как средство противодействия коррупции в образовании Российской Федерации : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 «Административное право; финансовое право; информационное право» / Д. А. Повный. – Челябинск, 2011. – 23 с.

References:

1. Golosnichenko I. P. Administratyvne pravo Ukrainy: osnovni ponyattya : navch. posib. / I. P. Golosnichenko, M. F. Staxurs'kyj, N. I. Zolotar'ova ; za zag. red. I. P. Golosnichenka. – K.: GAN, 2005. – 232 s.
2. Goncharuk S. T. Osnovy` administratyv'nogo prava Ukrainy` : navch. posib. / S. T. Goncharuk. – K. : Avanpost-pry`m, 2004. – 200 s.
3. Admy`ny`stratyvnoe pravo Ukrainy`ny : uchebny`k [dlya stud. vyssh. ucheb. zavedeny`j yury`d. specz.] / [Yu. P. By`tyak, V. V. Boguczky`j, V. N. Garashhuk y` dr.]; pod red. prof. Yu. P. By`tyaka. – 2-e y`zd., pererab. y` dop. – X. : Pravo, 2003. – 576 s.
4. Efremov M. O. Admy`ny`stratyvnye procedury kak forma realy`zacy`y` kompetency`y` organov publy`čnoj vlasty` vo vzyay`mootnosheniyax s chastny`m ly`czamy` : avtoref. dy`s. na soy`skany`e uchen. stepeny` kand. yury`d. nauk : specz. 12.00.14 «Admy`ny`stratyvnoe pravo ; fy`nansovoe pravo ; y`nformacy`onnoe pravo» / M. O. Efremov. – M., 2005. – 26 s.
5. Lazarev Y`. M. Admy`ny`stratyvnye procedury v sfere vzyay`mootnosheniy`j grazhdan y` y`x organy`zacy`j s organamy` y` spolny`tel`noj vlasty` v Rossy`jskoj Federacy`y` : avtoref. dy`s. na soy`skany`e uchen. stepeny` kand. yury`d. nauk : specz. 12.00.14 «Admy`ny`stratyvnoe pravo ; fy`nansovoe pravo ; y`nformacy`onnoe pravo» / Y`. M. Lazarev. – M., 2002. – 20 s.
6. Lagoda O. S. Administratyvna procedura: teoriya i prakty`ka zastosuvannya : avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. yury`d. nauk : specz. 12.00.07 «Administratyvne pravo i proces ; finansove pravo ; informacijne pravo» / O. S. Lagoda. – Irpin`, 2007. – 21 s.
7. Derzhavne upravlinnya: problemy` administratyvno-pravovoyi teorii ta prakty`ky` / za zag. red. V. B. Aver`yanova. – K. : Fakt, 2003. – 384 s.
8. Administratyvna procedura ta administratyvni posludy`. Zarubizhny`j dosvid i propozy`ciyi dlya Ukrainy` / Avtor-uporyadny`k V. P. Ty`mshuk. – K.: Fakt, 2003. – 496 s.
9. Galicy`na N. V. Klyasyfikacijny`j rozpodil administratyvny`x procedur / N. V. Galicy`na // Visny`k Zaporiz`k. nac. un-tu. – 2010. – # 3. – S. 54–59.
10. Stecenko S. G. Administratyvne pravo Ukrainy` : navch. posib. / S. G. Stecenko. – K. : Atika, 2008. – 624 s.
11. Shkoly`k A. M. Porivnyal`ne administratyvne pravo : navch. posib. / Shkoly`k A. M. – L. : ZUKCz, 2007. – 308 s.
12. Administratyvne pravo Ukrainy` : Akademichny`j kurs : pidruchny`k: u 2 t. / red. kolegiya: V. B. Aver`yanov (golova). – K. : Yury`d. dumka, 2004. – Т. 1. Zagal`na chasty`na. – 2004. – 584 s.
13. Berkutova O. S. Admy`ny`stratyvno-procedurnye proy`zvodstva v sfere y`spolny`tel`noj vlasty`: dy`s. ... kand. yury`d. nauk: 12.00.14 / Berkutova Ol`ga Sergeevna. – M., 2005. – 205 s.
14. Barabanova S. V. Gosudarstvennoe reguly`rovany`e vysshego obrazovany`ya v Rossy`jskoj Federacy`y` : admy`ny`stratyvno-pravovye voprosy` / S.V. Barabanova. – Kazan` : Y`zd-vo Kazansk. gos. un-ta, 2004. – 340 s.
15. Y`nsty`tuty admy`ny`stratyv'nogo prava Rossy`y` / отв. ред.: Bachy`lo Y`. L., Xamaneva N. Yu. – М. : Y`zd-vo Y`Gy`P RAN, 1999. – 264 с.
16. Frolov Yu. M. Administratyvni procedury` v diyal`nosti vy`shhy`x navchal`ny`x zakladiv Ukrainy` / Yu. M. Frolov // Nashe pravo. – 2014. – # 1. – S. 74-81.

17. Повный Д. А. Admy'ny'straty'vnye procedury kak sredstvo proty'vodejstvu'ya korrupcy'u' v obrazovany'u' Rossy'jskoj Federacy'u' : avtoref. dy's. na soy'skany'e uchen. stepeny' kand. yury'd. nauk : specz. 12.00.14 «Admy'ny'straty'vnoe pravo; fy'nansovoe pravo; y'nformacy'onnoe pravo» / D. A. Povnyj. – Chelyaby'nsk, 2011. – 23 s.

Рецензент: доктор юридичних наук, доцент Охріменко І.М.

УДК 342.9

Денисенко А.П.,
народний депутат України

ПОНЯТТЯ СУБ'ЄКТА ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

У даній статті сформульовано дефініцію поняття «суб'єкт організації громадського контролю у сфері державного управління». Проаналізовано позиції вчених щодо поняття суб'єкта організації громадського контролю. З'ясовано значення таких понять як «суб'єкт», «суб'єкт організації контролю» та «суб'єкт організації контролю у сфері державного управління».

Ключові слова: адміністративне право, державне управління, громадський контроль, суб'єкт громадського контролю, організація громадського контролю.

Денисенко А.П.,
народний депутат України

ПОНЯТИЕ СУБЪЕКТА ОРГАНИЗАЦИИ ОБЩЕСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ В СФЕРЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ

В данной статье сформулировано дефиницию понятия «субъект организации общественного контроля в сфере государственного управления». Проанализировано позиции ученых относительно понятия субъекта организации общественного контроля. Выяснено значение таких понятий как «субъект», «субъект организации контроля» и «субъект организации контроля в сфере государственного управления».

Ключевые слова: административное право, государственное управление, общественный контроль, субъект общественного контроля, организация общественного контроля.

Denisenko A.P.,
National deputy of Ukraine

THE CONCEPT OF THE SUBJECT OF THE PUBLIC CONTROL IN PUBLIC ADMINISTRATION

In this article the definition of the concept of «subject of public control organization in public administration» was formulated. Positions of scientists regarding the notion of the subject of the public control were analyzed. The importance of such concepts as «subject», «subject of control organization» and «subject of control organization in public administration».

Determined that the subject of the public control of public administration are legal (political parties, social organizations, trade unions) or individual (citizen of Ukraine, foreigner, stateless person) person of private law character that based on legislation enshrined authority organizes public control for activities (publication of regulations and direct the performance of their duties) government.

Key words: administrative law, public administration, public control, subject of public control, organization of public control.

Актуальність проблематики. Розуміння сутності суб'єкта громадського контролю у сфері державного управління слід проводити через призму усвідомлення понять «суб'єкт», «суб'єкт організації контролю», «суб'єкт організації контролю у сфері державного управління». Поступове розкриття вищезазначених понять дозволяє ширше зрозуміти правову основу терміну «суб'єкт організації громадського контролю